

11. Obsah

1. MLÉKÁRENSKY OŠETŘENÉ MLÉKO	3
1.1 SMYSLOVÉ ZNAKY	3
1.2 DŮKAZ PASTERACE MLÉKA	3
1.2.1 Peroxidázové zkoušky	3
1.2.1.1 Průkaz zářevu mléka nad 80° C	4
1.2.1.2 Benzidinchloridová zkouška	4
1.2.1.3 Průkaz zářevu mléka nad 75 °C a výše	4
1.2.1.4 Rothenfusserova zkouška s paratetrosulfitem	5
1.2.2 Fosfatázové zkoušky	5
1.2.2.1 Fosfatázová zkouška - pomocí testu Lactogost	5
1.2.2.2 Referenční metoda průkazu fosfatázy pro mléko, podmáslí, syrovátku a sušené mléčné výrobky po obnově (IDF 631 1971)	5
1.2.2.3 Fluorometrická metoda	6
1.2.2.4 Metoda s paranitrofenolem	6
1.2.2.5 Důkaz pasterace mléka fyzikálními a mikrobiologickými metodami	6
1.3 FYZIKÁLNĚ CHEMICKÁ VYŠETŘENÍ	6
1.3.1 Odběr vzorků mléka	6
1.4 MIKROBIOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ	6
1.4.1 Odběr vzorků	6
1.4.2 Příprava vzorku k rozboru	6
1.4.3 Vlastní rozbor	6
1.4.3.1 Stanovení celkového počtu mezofilních aerobních a fakultativně anaerobních mikroorganismů (ČSN ISO 4833)	7
1.4.3.2 Stanovení koliformních bakterií plotnovou metodou (ČSN ISO 4832)	7
1.4.3.3 Průkaz bakterií rodu Salmonella (ČSN EN 12824)	7
1.4.3.4 Stanovení počtu Staphylococcus aureus (ČSN EN ISO 6888)	7
1.4.3.5 Hodnocení mikrobiologického vyšetření (Vyhl. 294/1997 Sb.)	7
1.5 STANOVENÍ BODU MRZNUTÍ PASTEROVANÉHO MLÉKA KRYOSKOPEM	7
2. TRVANLIVÉ MLÉKO	8
2.1 VYŠETŘENÍ TRVANLIVÉHO MLÉKA	8
2.1.1 Stanovení stability bílkovin	8
2.1.2 Stanovení údržnosti	8
2.1.3 Stanovení reziduí H ₂ O ₂	8
2.1.4 Mikrobiologické vyšetření	8
2.1.4.1 Stanovení počtu B. cereus (ČSN ISO 7932)	8
3. SMETANA	9
3.1 ORGANOLEPTICKÉ POŽADAVKY :	9
3.2 VYŠETŘENÍ SMETANY	9
3.2.1 Odběr vzorků	9
3.2.2 Příprava vzorku k rozboru	9
3.2.3 Stanovení obsahu tuku	10
3.2.3.1 Stanovení tuku gravimetricky dle Röse - Gottlieba - referenční metoda viz. 1. díl skript kap. 2.2	10
3.2.3.2 Stanovení obsahu tuku ve smetaně acidobutyrometricky výplachová metoda (rychlá provozní metoda)	10
3.2.3.3 Stanovení obsahu tuku ve smetaně acidobutyrometricky dle Rödéra	10
3.2.3.4 Stanovení tuku ve smetaně metodou zřed'ování smetany	10
3.2.4 Titrační kyselost	11
3.2.4.1 Stanovení kyselosti titrační metodou dle Soxhlet - Henkela	11
3.2.5 Průkaz přídavku škrobu a mouky	11
3.2.6 Mikrobiologické vyšetření smetany	11
4. SUŠENÉ MLÉČNÉ VÝROBKÝ	11
4.1 ODBĚR VZORKŮ	11
4.2 SMYSLOVÉ VYŠETŘENÍ	12
4.3 FYZIKÁLNĚ CHEMICKÉ VYŠETŘENÍ	12
4.3.1 Stanovení obsahu vody - rozhodčí metoda	12
4.3.2 Stanovení obsahu vody - orientační metoda	13
4.3.3 Stanovení tuku - rozhodčí metoda	13

4.3.4 Stanovení tuku - orientační metoda	13
4.3.5 Stanovení titrační kyselosti	13
4.3.6 Stanovení znečištěnin sušeného mléka filtrační	13
4.3.7 Stanovení indexu rozpustnosti	14
4.3.8 Další metody	14
4.4 MIKROBIOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ	14
4.4.1 Příprava vzorku k rozboru	14
4.4.2 Vlastní vyšetření	14
5. ZAHUŠTĚNÉ (KONDENZOVANÉ) MLÉČNÉ VÝROBKY	15
5.1 ODBĚR VZORKŮ	15
5.2 PŘÍPRAVA VZORKŮ K ROZBORU	15
5.3 SMYSLOVÉ ZKOUŠENÍ	15
5.4 FYZIKÁLNĚ CHEMICKÉ VYŠETŘENÍ	16
5.4.1 Stanovení vody - rozhodčí metoda	16
5.4.2 Stanovení tuku - orientační metoda. Tuk se stanoví acidobutyrometricky	16
5.4.3 Stanovení titrační kyselosti	16
5.5 MIKROBIOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ	16
5.5.1 Odběr vzorků	16
5.5.2 Příprava vzorku k rozboru	16
5.5.3 Vlastní rozbor	16
5.6 TERMOSTATOVÁ ZKOUŠKA	17
6. MÁSLA	17
6.1 ODBĚR VZORKŮ, ÚPRAVA VZORKŮ PŘED ROZBOREM	17
6.2 SMYSLOVÉ HODNOCENÍ MÁSLA	18
6.3 FYZIKÁLNĚ CHEMICKÝ ROZBOR	18
6.3.1 Stanovení vody v másle	18
6.3.1.1 Stanovení vody v másle - rozhodčí metoda	18
6.3.1.2 Stanovení obsahu vody - technická orientační metoda	19
6.3.2 Stanovení tuku v másle	19
6.3.2.1 Extrakční metoda dle Soxhleta - přesná metoda	19
6.3.2.2 Provozní metoda dle Gerbera	19
6.3.3 Stanovení netuků	19
6.3.3.1 Stanovení netuků - referenční metoda	19
6.3.3.2 Stanovení netuků vázkově	20
6.3.3.3 Stanovení netuků výpočtem	20
6.3.4 Průkaz pasterace smetany použité k výrobě másla - benzidínová zkouška	20
6.3.5 Stanovení chloridu sodného	21
6.3.5.1 Stanovení chloridu sodného argentometricky	21
6.3.5.2 Stanovení chloridu sodného kryoskopickou metodou	21
6.3.6 Stanovení celkového cholesterolu v máselném tuku	21
6.3.7 Průkaz hydrolytického žluknutí másla	22
6.3.8 Průkaz oxidačního žluknutí másla	22
6.3.8.1 Stanovení peroxidového čísla jodometrickou titrací	22
6.3.9 Zjišťování přítomnosti jiných tuků v másle	23
6.3.9.1 Stanovení čísla zmydelnění (Köttsdorferova čísla)	23
6.4 MIKROBIOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ	23
7. MRAZENÉ MLÉČNÉ A SMETANOVÉ VÝROBKY	24
7.1 ODBĚR, PŘÍPRAVA A ÚCHOVA VZORKŮ	24
7.1.1 Odběr vzorků	24
7.1.1.1 Příprava a uchování vzorků	24
7.1.2 Příprava vzorků k rozboru	24
7.1.3 Smyslové zkoušky	24
7.1.4 Stanovení celkové sušiny	25
7.1.5 Stanovení tuku acidobutyrometricky	25
7.1.6 Stanovení vnitřní teploty	25
7.1.7 Stanovení hustoty	25
7.1.8 Stanovení titrační kyselosti	25
7.1.9 Stanovení pH potenciometricky	25

7.2 MIKROBIOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ.....	25
8. KYŠANÉ MLÉČNÉ VÝROBKY A SYROVÁTKA.....	26
8.1 MLÉKAŘSKÉ KULTURY A ZÁKYSY	26
8.1.1 Smyslové vyšetření	26
8.1.2 Mikroskopické vyšetření.....	27
8.1.2.1 Mikroskopie záčků.....	27
8.1.2.2 Rozlišení aktivních a inaktivních mikrobiálních buněk.....	27
8.1.3 Biochemické vyšetření.....	28
8.1.3.1 Stanovení aktivity smetanových kultur.....	28
8.1.3.2 Zkoušky životnosti (odolnosti) kultur.....	28
8.1.4 Kultivační vyšetření.....	28
8.1.4.1 Kontrola fágové kontaminace kultur.....	29
8.1.5 Mikrobiologické vyšetření.....	29
8.2 KYŠANÉ MLÉČNÉ VÝROBKY TEKUTÉ.....	29
8.2.1 Odběr vzorku a úprava před rozbořem.....	29
8.2.2 Smyslové vyšetření	30
8.2.3 Fyzikálně chemické vyšetření.....	30
8.2.3.1 Stanovení sušiny a titrační kyselosti.....	30
8.2.3.2 Stanovení tuku acidobutyrometry.....	31
8.2.3.3 Stanovení titrační kyselosti.....	31
8.2.4 Mikrobiologické vyšetření.....	31
8.3 SÝRY A TVAROH.....	32
8.3.1 Odběr a uchova vzorků	32
8.3.2 Smyslové vyšetření	32
8.3.3 Fyzikálně chemické vyšetření.....	36
8.3.3.1 Stanovení sušiny.....	36
8.3.3.2 Stanovení chloridu sodného - provozní metoda.....	36
8.3.4 Stanovení tuku.....	37
8.3.4.1 Stanovení tuku acidobutyrometry.....	37
8.3.4.2 Stanovení tuku přesnou metodou.....	37
8.3.4.3 Výpočet obsahu tuku v sušině (tvs).....	37
8.3.5 Stanovení kyselosti.....	37
8.3.5.1 Stanovení pH potenciometricky.....	37
8.3.5.2 Stanovení pH indikátorovými papírky.....	37
8.3.5.3 Stanovení železa v tvarohu.....	38
8.3.5.4 Stanovení mědi v tvarohu.....	38
8.3.5.5 Důkaz pasterace tvarohu.....	38
8.3.6 Mikrobiologické vyšetření.....	38
8.4 SYROVÁTKA.....	40
8.4.1 Příprava vzorku před rozbořem.....	40
8.4.2 Fyzikálně chemické vyšetření.....	40
8.4.3 Mikrobiologické vyšetření.....	40
9. SYŘIDLA A TAVÍCÍ SOLI.....	40
9.1 SYŘIDLA	40
9.1.1 Smyslové hodnocení.....	40
9.1.2 Stanovení síly tekutého syřidla.....	40
9.1.3 Stanovení síly práškového syřidla.....	41
9.1.4 Mikrobiologické vyšetření.....	41
9.2 TAVÍCÍ SOLI PRO SÝRY	41
9.2.1 Stanovení obsahu látek nerozpustných ve vodě	41
9.2.2 Stanovení obsahu chloridů, síranů, olova, mědi, železa, arzenu, fluoru a pH.....	41
10. NORMY ISO TÝKAJÍCÍ SE MLÉKA A MLÉČNÝCH VÝROBKŮ.....	41
10.1 STANOVENÍ OBSAHU CELKOVÉ SUŠINY (MLÉKO, SMETANA, ZAHUŠTĚNÉ MLÉKO) ČSN ISO 6731	42
10.2 STANOVENÍ OBSAHU TUKU V MLÉCE - VÁŽKOVÁ METODA (REFERENČNÍ METODA) ČSN ISO 1211.....	42
10.3 STANOVENÍ VÁPŇIKU V MLÉCE - TITRAČNÍ METODA ISO 12081	43
10.4 STANOVENÍ OBSAHU CHLORIDŮ V SÝRECH A TAVENÝCH SÝROVÝCH VÝROBCÍCH - POTENCIOMETRICKÁ TITRAČNÍ METODA ČSN ISO 5943.....	44
10.5 STANOVENÍ OBSAHU SACHAROSY VE SLAZENÉM ZAHUŠTĚNÉM MLÉCE - POLARIMETRICKÁ METODA ČSN ISO 291145	45
10.6 MÁSLA - STANOVENÍ OBSAHU VODY, SUŠINY TUKUPROSTÉ A TUKU Z JEDNOHO ZKUŠEBNÍHO VZORKU (REFERENČNÍ	45

METODA) ČSN ISO 3727	46
10.6.1 Stanovení obsahu vody.....	46
10.6.2 Stanovení obsahu sušiny tukuprostě.....	47
11. OBSAH.....	48

